

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Białymstoku**

Białystok, dnia 14 kwietnia 2010 r.

**Pani
Irena Hryniewicz
Dyrektor Szkoły Podstawowej Nr 2
im. Mikołaja Kopernika w Łapach**

LBI-4101-25-04/2010
P/10/190

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku przeprowadziła w Szkole Podstawowej Nr 2 im. Mikołaja Kopernika w Łapach (zwanej dalej „Szkołą”) kontrolę realizacji zadań w zakresie zapobiegania nadwadze i otyłości u dzieci i młodzieży w latach 2009-2011 (do 4 marca).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokole kontroli, podpisanym w dniu 4 marca 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Pani Dyrektor niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację zadań w zakresie zapobiegania nadwadze i otyłości u dzieci i młodzieży w latach 2009-2011. Pozytywną ocenę uzasadniają w szczególności:

- uwzględnienie w szkolnym zestawie programów, w tym w *Programie wychowawczym Szkoły i Szkolnym programie profilaktyki* zadań dotyczących zdrowego stylu odżywiania i zdrowego stylu życia oraz ustalenie sposobów realizacji tych zadań,
- realizowanie zajęć dydaktycznych i pozalekcyjnych w ww. zakresie,
- wykorzystywanie przy przygotowywaniu posiłków w Szkole zasad zdrowego żywienia.

1. Szkoła uwzględniła w procesie dydaktyczno-wychowawczym problematykę przeciwdziałania nadwadze i otyłości wśród uczniów. Szkolny zestaw programów, w tym *Program wychowawczy i Szkolny program profilaktyki* uwzględniały zadania z zakresu

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

zdrowego stylu życia i odżywiania oraz sposoby realizacji tych zadań, tj. zadania określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół². W *Programie wychowawczym* ustalono, że nauczanie o zdrowym stylu żywienia realizowane będzie poprzez udział w programach *Szklanka mleka* (w klasach I-VI), *Owoce w Szkole* (w klasach I-III) i zajęcia praktyczne na lekcjach przyrody, techniki i z wychowawcami klas. W *Szkolnym programie profilaktyki* przyjęto, że zadanie pt. *Proponowanie uczniom zdrowego stylu życia* realizowane będzie poprzez udział w zajęciach sportowych i turystyczno-krajoznawczych.

W Szkole prowadzona była edukacja mająca na celu wytworzenie u uczniów prawidłowych nawyków żywieniowych. Analiza zapisów w sześciu (46,15%) z 13 dzienników wszystkich oddziałów klasowych w latach szkolnych 2008/2009-2010/2011 wykazała, że w klasach I-III oraz na zajęciach przyrody, techniki i godzinie wychowawczej w klasach IV-VI realizowano tematykę dotyczącą zdrowego stylu życia i żywienia. W klasach I-III realizowano dodatkowo program *Super-Piątka 5 porcji warzyw, owoców lub soku* Stowarzyszenia Unii Producentów Soków z Warszawy (w dniu 14 grudnia 2010 r. na spotkaniach z rodzicami uczniów tych klas poruszano sprawy związane ze zdrowym odżywianiem i informowano o realizowanym programie).

W roku szkolnym 2009/2010 w czasie ferii zimowych zorganizowano uczniom zajęcia sportowe na świeżym powietrzu (sanki, rzut śnieżką) i w sali gimnastycznej Szkoły (gra „dwa ognie”), w których uczestniczyło 76 uczniów. W latach 2009-2010 przeprowadzono 196 godzin zajęć sportowych i turystyczno-krajoznawczych w ramach programu *Znam, wiem, potrafię – podniesienie jakości oświaty na terenie gminy Łapy*, w których uczestniczyło 85 uczniów. W okresie od 1 stycznia 2009 r. do 14 stycznia 2011 r. uczniowie Szkoły uczestniczyli w zróżnicowanych pod względem programowym pozalekcyjnych zajęciach sportowo-rekreacyjnych, tj. w czternastu zawodach sportowych, dziewięciu wycieczkach, pięciu wyjściach na basen, dwóch biwakach, rajdzie i konkursie o tematyce związanej ze zdrowym i aktywnym wypoczynkiem.

W Szkole przy przygotowywaniu posiłków wykorzystywano zasady zdrowego żywienia zawarte w monografiach wydanych przez Instytut Żywności i Żywienia w Warszawie, pt.: *Zasady prawidłowego żywienia dzieci i młodzieży oraz wskazówki dotyczące aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia* i *Obiady szkolne z uwzględnieniem zasad Dobrej Praktyki Higienicznej oraz systemu HACCP dla posiłków szkolnych*.

² Dz. U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17.

W Szkole wdrażano także *Kartę żywienia i aktywności fizycznej dzieci i młodzieży*. Jednak w sklepiku w Szkole sprzedawane były produkty o niskiej wartości żywieniowej takie jak: słodycze, chipsy, słodkie bułeczki i paluszki solone. Asortyment ten nie spełniał wytycznych określonych w pkt. 8 ww. *Karty*, zgodnie z którymi Szkoła nie może być miejscem sprzedaży produktów żywnościowych o niskiej wartości odżywczej, niezalecanych w żywieniu młodzieży szkolnej. Uzasadnione jest zatem kontynuowanie działań ograniczających zainteresowanie uczniów produktami o niskiej zawartości żywieniowej.

2. Zgodnie z zakresem ustalonym w załączniku Nr 4 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 sierpnia 2009 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej³, w latach 2009-2010, w klasach III i V, u odpowiednio 96 i 113 uczniów (kolejno 28,07% i 35,53% uczniów Szkoły), przeprowadzono testy przesiewowe, dokonując pomiaru masy ciała i wysokości uczniów, w tym współczynnika BMI. W wyniku tych testów problem nadwagi i otyłości zdiagnozowano u ośmiu uczniów (3,83% zbadanych).
3. Sprawy z zakresu profilaktyki nadwagi i otyłości uczniów nie były w latach 2009-2011 przedmiotem obrad Rady pedagogicznej, a nauczyciele nie uczestniczyli w konferencjach, naradach i warsztatach poświęconych tym problemom. Tymczasem z analizy ankiet skierowanych do 28 nauczycieli wynika, że żaden z nich nie czuje się przygotowany do informowania rodziców o zagrożeniu ich dzieci nadwagą lub otyłością, a 27 – nie czuje się przygotowanych do udzielania porad uczniom i rodzicom w sprawach związanych z otyłością.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o rozważenie uwzględnienia w ramach organizacji doskonalenia zawodowego nauczycieli problematyki przeciwdziałania nadwadze i otyłości u uczniów.

* * *

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura NIK w Białymstoku, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Dyrektor, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonaniu wniosku lub o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku, lub o przyczynach niepodjęcia takich działań.

³ Dz. U. Nr 139, poz. 1139 ze zm.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli
z up.
Agata Katarzyna Ciupa
WICEDYREKTOR